

't Bieteutje

Driemaandelijks tijdschrift van
NATUURWERKGROEP MARKVALLEI
Jaargang 22 nr. 3 : juli - augustus- september 2003

Fam. BROSENS-PEETERS, J.,
KERKSTRAAT 48
2328 HOOGSTRATEN

243034/144

Natuur voor iedereen!!

Afgiftekantoor : 2320 Hoogstraten
V.U. : Wim Verschraegen, Vooraard 10, 2322 Minderhout

Colofon

't Bieteutje is het kwartaalblad van **NATUURWERKGROEP MARKVALLEI**
Deze werkgroep vormt de koepel van de volgende verenigingen :

- * NATUURPUNT MARKVALLEI VZW
- * J.N.M. MARKVALLEI VZW
- * V.M.P.A. HOOGSTRATEN VZW
- * V.M.P.A. DE KLAMPER VZW
- * V.E.L.T. NOORDERKEMPEN VZW

Natuurpunt Markvallei VZW :

Voorzitter

Drej Oomen
Klein Eyssel 29 a
2328 Meerle
☎ 03/315.02.45 (☎ 0476/53.58.44)

Secretaris

Wim Verschraegen
Vooraard 10
2322 Minderhout
☎ 03/314.47.75 (☎ 0497/28.18.66)

Penningmeester

Jaak Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle
☎ 03/315.74.41 (☎ 0495/26.74.41)

Werkgroep Beleid

Marcel Adriaensen
Venneweg 2
2321 Meer
☎ 03/315.90.40

Werkgroep Natuurstudie

Stijn Leestmans
's Boschstraat 17
2320 Hoogstraten
☎ 0479/93.21.12

Werkgroep Reservaten en Ondervoorzitter

Jef Leestmans
Moerstraat 27
2320 Hoogstraten
☎ 03/314.26.73 (☎ 0475/69.53.53)

Werkgroep Natuureducatie

Drej Oomen (zie hoger)

J.N.M. Markvallei VZW

Stijn Leestmans
's Boschstraat 17
2320 Hoogstraten
☎ 0479/93.21.12

V.E.L.T. Noorderkempen VZW

Jan Horsten
Grote Plaats 33
2323 Wortel
☎ 03/314.22.55

Leden van V.M.P.A., V.E.L.T. en van andere Natuurpunt- of JNM-afdelingen kunnen zich abonneren op 't Bieteutje door overmaking van 4 € op rekeningnummer 523-0453829-41 onv. Natuurpunt Markvallei, Kerkstraat 48, 2328 Meerle met vermelding van " 't Bieteutje 2003 ".

WEBSITE NATUURWERKGROEP MARKVALLEI : users.pandora.be/markvallei/

VOORWOORD(JE)

We mogen terugblikken op enkele « vruchtbare » maanden. De trip naar Texel werd een voltreffer van formaat en schreeuwt om herhaling. De Open Natuurdag, in samenwerking met het melkveebedrijf van de familie Aerts, werd eveneens een groot succes.

Spijtig genoeg moesten we tegelijkertijd vaststellen dat “natuur” nog altijd geen evidentie is. In de weken die de verkiezingen voorafgingen werd het VEN zwaar op de korrel genomen in Gent. Gelukkig zijn de gemoederen nu weer wat geluwd en is de eerste fase van het VEN ondertussen een feit (zie elders in dit blad). Er is nog veel werk aan de winkel, maar de slagkracht van onze vereniging wordt gelukkig met de dag groter.

Op lokaal vlak realiseerden we ondertussen de aankoop van enkele percelen in de Markvallei en ageerden we tegen de bouw van een mega-serre in Bolk.

Het is nu vakantie. Traditioneel doen we het dan ietsjes rustiger aan. Maar de JNM'ers staan te trappelen van ongeduld om op kamp te kunnen vertrekken en Natuurpunt heeft tijdens de vakantieperiode ook enkele activiteiten gepland (zie kalender). De maandelijkse zondagwandelingen starten terug in september.

Ik hoop dat je het Bieteutje met veel plezier mag lezen en wens iedereen een prettige vakantie toe. Uiteraard hopen we jullie ook op één van onze volgende activiteiten te mogen begroeten.

Groe(n)tjes Dreg.

Dit hebben wij niet verdiend !

"Dit hebben wij toch niet verdiend?" Dat is de vraag die heel wat van onze leden zich stelden naar aanleiding van de betoging van het platform buitengebied in Gent.

Onbaatzuchtige inzet van duizenden vrijwilligers wordt niet gewaardeerd en groen is nog maar eens de kop van jut. Dat is spijtig. Temeer omdat we niet naast het feit kunnen dat de betogers in Gent in de eerste plaats opkwamen voor hun eigen belangen.

"Natuur voor Iedereen" is duidelijk een slogan die alleen Natuurpunt en haar sympathisanten waar willen maken.

We zullen er daarom nog meer voor gaan dan in het verleden.

Jagers, vissers en boeren... we staan nog altijd open voor overleg, maar we stellen ons de vraag hoe dat moet. Hoe kan je nog overleggen als je gesprekspartner je even voordien een mes in de rug geplant heeft?

Beste leden, we zijn er van overtuigd dat jullie niet oogsten wat jullie gezaaid hebben. De actie(s) tegen de natuur zijn vooral gebaseerd op leugens. Wat verzwegen wordt is immers even goed een leugen. Oordeel zelf:

De verzwegen waarheden over het Vlaams Ecologisch Netwerk

Geen bijkomend natuurgebied

Het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) wordt enkel afgebakend in groengebieden. Er komt dus geen vierkante meter natuurgebied bij. Het VEN is een instrument om wat sinds lang groen is ingekleurd ook effectief een groene(re) bestemming te geven.

Te weinig afgebakend ...

Bij de Groene Hoofdstructuur was het de bedoeling om 335.000 ha af te bakenen. In 1997 is dat met het natuurdecreet teruggebracht tot 125.000 ha. Daarvan wordt nu amper 87.000 ha gerealiseerd.

.. en te laat

De natuurbeweging heeft nog meer redenen om ongelukkig te zijn: in 1997 heeft het parlement beslist dat 125.000 ha VEN en nog eens 150.000 ha verwevingsgebieden moesten afgebakend zijn tegen uiterlijk januari 2003. Die termijn is intussen vier maanden verstreken.

Meer uitzonderingen dan regels

De helft van de artikels van het zgn. maatregelenbesluit van het VEN gaat over subsidies en steunmaatregelen. Bij de verboden zijn er meer uitzonderingen dan regels: de verbodsbepalingen zijn bijvoorbeeld niet van toepassing op huizen en tuinen, boerderijen en huiskavels. Het verbod op het gebruik van pesticiden is algemeen, maar geldt niet voor landbouwers. Er mag geen wild uitgezet worden, maar dat is nu ook al overal verboden volgens het jachtdecreet. Enz.

Vergoedingen voor iedereen

Landbouwers en bosbouwers in het VEN krijgen een vergoeding. Natuurverenigingen kunnen daar niet van genieten. Er is ook een drastische vermindering van de successierechten en de roerende voorheffing voor eigendommen in het VEN.

Beperkt aantal bezwaren

Bij het openbaar onderzoek zijn in totaal ongeveer 9000 bezwaarschriften ingediend voor 37 afbakeningskaarten. Daar zijn 3000 handtekeningen en 1000 positieve bezwaarschriften bijgeteld. Per afbakeningsplan zijn dat gemiddeld 250 bezwaarschriften. Ter vergelijking: dat is veel minder dan de 4000 bezwaarschriften bij de recente ruimtelijke afbakening van het stedelijk gebied Aalst.

Niet alle partners blijken even betrouwbaar

In de MINA-raad is met alle belangengroepen overleg gepleegd over de afbakening en de maatregelen in het VEN. Uiteindelijk is het advies goedgekeurd, ook door jagers, de bosbouwers en de vissers (de vertegenwoordiger van de vissers in de MINA-raad is de voorzitter van het Platform Buitengebied). Desondanks wordt opgeroepen voor een betoging tegen het VEN.

Manifestaties vóór natuur

Elke maand brengt Natuurpunt tienduizenden mensen naar de natuur tijdens geleide wandelingen, beheerswerken en educatieve activiteiten. Dat zijn allemaal stille manifestaties voor natuur. Hopelijk wordt daar ooit ook eens rekening mee gehouden.

Het dagelijks bestuur met de groeten en de steun van Natuurpunt-nationaal!

Natuurpunt „tevreden dat VEN-beslissing er eindelijk is”

Uit De Standaard 30-06-2003:

BRUSSEL -- Vrijdagavond maakte de Vlaamse regering bekend dat ze een principiële beslissing heeft genomen over de afbakening van 86.500 hectare voor het Vlaams Ecologisch Netwerk. Die afbakening leidde voor de verkiezingen tot hevige dispuuten tussen liberalen en groenen.

De vzw Natuurpunt, zegt „tevreden te zijn dat de beslissing eindelijk is genomen”.

„Er is heel hard rond het VEN gewerkt en het had politiek toch heel wat voeten in de aarde vooraleer de afbakening groen licht kreeg”, zegt Walter Roggeman, voorzitter van Natuurpunt. Toch, zegt Roggeman, gaat het om niet meer dan gebieden die al tientallen jaren een groene bestemming genieten.

De Boerenbond reageerde zeer ontstemd op de beslissing van de Vlaamse regering (zie artikel hiernaast). Dirk Van Mechelen (VLD), de minister van Ruimtelijke Ordening, wijst erop dat de kaarten met de VEN-gebieden nog uitgezuiverd worden op perceelsniveau.

Met andere woorden: welk perceel (aan de grens van een VEN-gebied) er nu precies wel en niet in een natuurgebied valt, wordt de komende weken duidelijk.

Hij wijst er ook op dat boeren, eigenaars, vissers en jagers inspraak krijgen in het opstellen van de natuurrichtplannen die in de VEN-gebieden bepalen wat nog kan en wat niet, bijvoorbeeld qua vegetatie. Natuur is wel de hoofdfunctie in het VEN.

Eerste fase

Volgens de woordvoerder van Van Mechelen is het afgebakende VEN-gebied vandaag al voornamelijk natuurgebied. Voor zonevreemde woningen en bedrijven die in VEN-gebied terechtkomen, blijft de eerder uitgewerkte regeling gelden. Walter Roggeman van Natuurpunt wijst er ook op dat de afbakening van de 86.500 hectare VEN-gebied maar een eerste fase is. „Later moet er nog 38.000 hectare natuurgebied bijkomen.”

Vakantie is ...

Ook voor Natuurpunt!

FIETSEN IN DE VELUWE

Op zaterdag 30 augustus maken we met de Natuurwerkgroep een uitstap naar het Nationale Park De Veluwe. We rijden met de bus naar de bestemming in Nederland. Ter plaatse mag je dan een fiets nemen om in het park een fietstocht te maken. Het is de ideale formule om met het hele gezin, een groepje vrienden of in je eentje aan een activiteit van onze vereniging deel te nemen en met volle teugen te genieten van de prachtige natuur.

De Hoge Veluwe heeft haar bezoeker op het gebied van natuur veel te bieden. Naast rust en ruimte is het landschap uniek en divers. Weidse (heide)vlakten worden afgewisseld met prachtige bossen, ruggen, vennen en heuvels. Het stuifzand, de beroemde wandelende binnenlandse duinen, stuift na het stuifzandproject weer

volop. De Hoge Veluwe bestaat voor ongeveer de helft uit bossen en voor de andere helft uit open gebieden. Er is een rijk gevarieerde planten- en dierenwereld te ontdekken. Laat u verrassen door het grofwild: herten, moeflons, reeën en zwijnen kunnen ineens voor uw voeten springen. Bij een aantal wildobservatieplaatsen zijn ze, met name vroeg in de ochtenduren of in de avondschemering, vaak goed te zien. Het park beschikt over tientallen rode lijst diersoorten zoals de tapuit en de nachtzwaluw, heikikker, ringslang, kommavlinder, bospareldmoervlinder, de boommarter en bijvoorbeeld de das. Het Park is centraal gelegen op de Zuid-Veluwe en op de west helling van de Veluwe. De oppervlakte beslaat totaal 5500 hectaren waarvan 2700 hectaren bosgrond (welke vervolgens weer onderverdeeld zijn in 1500 ha. cultuurbos (geplant bos) 1200 ha. natuurlijk bos, voornamelijk vliegennetten). Verder bestaat het Park uit circa 2500 hectaren aan heide- en stuifzandlandschap.

Tijdig inschrijven is de boodschap. Telefoon daarvoor naar Jaak Brosens. Meer gegevens vind je in de kalender.

Texel heeft bij de meesten van ons een ongelooflijke indruk nagelaten, zeker bij de mensen die het eiland niet kenden. Van 10 tot en met 13 april verbleven we met 46 jonge en oudere mensen in de groepsaccommodatie "Princehage". De ouderdomsdekens uit onze groep kenden de locatie. Enkele decennia terug in de tijd waren zij er al met de toenmalige Wielewaal.

Gelegen vlakbij de Slufter, een prachtig natuurgebied, zaten we natuurlijk ideaal. We moesten de deur maar uit om de lepelaars of de blauwe kiekendief boven onze hoofden te zien vliegen. We konden zelfs het terrasje op een nabijgelegen kroeg opzoeken om even de drukte in de vakantieboerderij te ontvluchten. De kinderen amuseerden zich in en rond ons verblijf en iedereen kon, omdat we de groep telkens opdeelden, zijn ei kwijt.

Het is onbegonnen werk om alle hoogtepunten op te sommen. Wie heeft er trouwens een boodschap aan? Toch een kleine, subjectieve poging: de pittige wandelingen, het grote aantal mooie waarnemingen, de forse en in het begin bitsig koude wind, de stralende zon, de capriolen tijdens het vliegeren, de molenfanaat, Eco Mare en de indrukwekkende tentoonstelling, het Sommeltjespad, duinen, strand, het zilte water van de Slufter, de strandwandeling van noord naar zuid, de lokroep van de vuurtoren, het kokkerellen, de optredens, Thijs als volleerd entertainer, schelpjes, zeehonden, Duvel en heel veel wijn, het fietstochtje, de tandem, ... de samenhangigheid.

Er komt zeker een vervolg. Wanneer? Daar zijn we nog niet uit. Ondertussen rijpen de ideeën. Want een weekend als Texel werkt nu eenmaal inspirerend. Hou het Bietetje in de gaten, zorg er voor dat we jullie ook op onze andere activiteiten mogen begroeten en dat we samen mogen werken aan meer natuur. Bedankt dat jullie er bij waren.

Drej Oomen

Texelse Keuken wistjedatjes

Wist je dat...

- dat Jee, Ann, Ria, Nina en Michelle in De Cocksdorp gaan winkelen zijn en dat ze drie bomvolle winkelkarren gevuld hebben.
- dat de meisjes vlijtig geholpen hebben
- dat het meisje bij de kassa niet flauw gevallen was
- dat het "dozenwerk" erg in de smaak viel en in één maaltijd zo goed als op was
- dat op zaterdag Geert en Ria in Den Burg zijn gaan winkelen en dat er aan de kassa een meterlange file van wachtende winkelkarretjes stond.
- dat iedereen met veel plezier geholpen heeft
- dat Jack dit keer de taak van 'sommelier' of aperitiefschenker gekregen heeft
- dat er twee nieuwe keukenpieten zijn aangetreden: Jef en Michel
- en dat ze er meer dan een goed potje van maakten
- dat het de eerste keer was dat er zo'n grote potten bereid werden
- dat Michel voor gratis potjes ketchup gezorgd had
- dat Juf Jee die lege potjes kan recycleren
- dat heel haar klas hiermee iets moois kan knutselen tegen vaderdag
- dat we een supersnelle afwasmachine hadden
- dat we daardoor spijtig genoeg niet zo veel gezongen hebben bij de afwas
- dat Gie superverantwoordelijke was voor de grote potten afwas
- dat zeelucht de honger groter maakt en dat er best veel gegeten is.
- dat alle koks en hulpkoks een kroontje verdienen

Vlaamse vogels in vrije val

BRUSSEL - Het gaat slecht met de vogels in Vlaanderen. Enkele soorten zijn in een kwarteeuw uitgestorven, andere gaan er drastisch op achteruit. Zo is het aantal leeuweriken met 90% gedaald. Ook het gefluit van zwaluwen, mussen en nachtegalen wordt steeds zeldzamer. Dat blijkt uit de Atlas van Broedvogels in Vlaanderen, waar het Instituut voor Natuurbehoud momenteel de laatste hand aan legt. Liefst 65 soorten staan op de 'rode lijst' van broedvogels in Vlaanderen. Voor vier is het al te laat: de duinpieper, de hop, de kempfaan en de zwarte stern.

Peter GORLÉ (Het Laatste Nieuws)

Voor het eerst sinds 1977 werkt het Instituut voor Natuurbehoud aan een atlas van de broedvogels in Vlaanderen. Onderzoekers van het Instituut deelden Vlaanderen in 622 hokjes op. Vrijwilligers hebben al die hokjes doorkruist op zoek naar vogels. Voor 599 van de 622 hokjes zijn de waarnemingen nu binnen. En de resultaten zijn ronduit onthutsend. «Vogels die je 25 jaar geleden geregeld zag zoals de veldleeuwerik, patrijs of geelgors zijn nu in bepaalde streken uitgestorven», zegt vogelteller Walter Roggeman van Natuurpunt.

Roofvogels

«De vogels die het meest achteruitgaan, zijn de vogels die leven op akkers en weilanden. Door het gebruik van pesticiden is op 25 jaar tijd het aantal insecten in de landbouwgebieden gehalveerd. Veel vogels vinden dus geen voedsel meer. Dat verklaart de drastische achteruitgang van de veldleeuwerik of de boerenzwaluw», zegt Walter Roggeman.

Toch is er één lichtpuntje. Heel wat soorten roofvogels doen het beter dan 25 jaar geleden. «Roofvogels zijn nu beschermd en dat begint vruchten af te werpen», zegt Walter Roggeman.

Er zijn steeds minder boerenzwaluwen. Vooral omdat ze in landbouwgebieden nog amper voedsel vinden.

De rode lijst

Eerste officiële «atlas» bijna klaar: alarmbel luidt voor 65 soorten

Uitgestorven:

- * Duinpieper
- * Hop
- * Kemphaan
- * Zwarte stern

Met uitsterven bedreigd:

- * Grauwe kiekendief
- * Grote stern
- * Klapekster
- * Korhoen
- * Kuifleeuwerik
- * Roerdomp
- * Strandplevier
- * Watersnip

Bedreigd:

- * Geelgors
- * Nachtzwaluw
- * Oeverzwaluw
- * Rietzanger
- * Roodborsttapuit
- * Tureluur
- * Visdief

Zeldzaam:

- * Bontbekplevier
- * Buidelmees

- * Pijlstaart
- * Sijs
- * Steltkluut
- * Stormmeeuw
- * Velduil
- * Zwartkopmeeuw

Kwetsbaar:

- * Aalscholver
- * Boomleeuwerik
- * Geoorde fuut
- * Kerkuil
- * Kluut
- * Nachtegaal
- * Patrijs
- * Wielewaal
- * Zilvermeeuw

Achteruitgaand:

- * Boerenzwaluw
- * Huismus
- * Huiszwaluw
- * Rietgors
- * Ringmus
- * Spreeuw
- Tortel
- * Veldleeuwerik

WAARNEMINGEN

22/03/2003	wulp	190	FS2491	kleiputten, Bolk	les
	grutto	48		kleiputten, Bolk	les
	kemphaan	5		kleiputten, Bolk	les
	kemphaan	1	FS2490	aardbolven, Bolk	les
	kemphaan	27	FS2092	De Hees	les
23/03/2003	kemphaan	61	FS2092	De Hees	les
	kemphaan	20	FS1991	De Hees	les
	rietgors	2		De Hees	les
	kemphaan	75	FT2805	Bleeke Heide, NL	les
	bonte strandloper	2		Bleeke Heide, NL	les
	klapekster	1	FS2797	Essenvan, wortel-kolonie	les
	kleine bonte specht	1		Kaalkap cosicaanse den, Wortel-Kolonie	les
25/03/2003	kemphaan	34	FS2092	De Hees	les
	tureluur	3		De Hees	les
	kemphaan	17	FS1991	De Hees	les
	goudplevier	16		De Hees	les
	zwartkopmeeuw	2		De Hees	les
	kleine plevier	1	FS2491	kleiputten, Bolk	les
	kemphaan	1		kleiputten, Bolk	les
27/03/2003	zwartkopmeeuw	3	?	Gammel	les
	kemphaan	61	FS2092	De Hees	les
	zwartkopmeeuw	2		De Hees	les
	klapekster	1	FS2797	Kaalkap cosicaanse den, Wortel-Kolonie	les
	grote gele kwikstaart	1		Kaalkap cosicaanse den, Wortel-Kolonie	les
28/03/2003	kemphaan	60	FS2092	De Hees	les
	zwartkopmeeuw	2		De Hees	les
	geelgors	2		WIDAR-stuk, Wortel-kolonie	les
	boomleeuwerik	1		Kaalkap cosicaanse den, Wortel-Kolonie	les
29/03/2003	zwartkopmeeuw	2	?	Boskant, Minderhout	les
30/03/2003	kemphaan	58	FT2805	Bleeke Heide, NL	les
	zomertaling	1		Bleeke Heide, NL	les
	geoord fuut	2		Bleeke Heide, NL	les
	grutto	140		Bleeke Heide, NL	les
	bonte strandloper	2		Bleeke Heide, NL	les
	kleine plevier	3		Bleeke Heide, NL	les
	slechtvalk	1		Bleeke Heide, NL	les
31/03/2003	kemphaan	2	FS2092	De Hees	les
8/04/2003	kleine plevier	1	FS2490	aardbolven, Bolk	les
	kemphaan	1		aardbolven, Bolk	les
	kemphaan	2	FS2491	kleiputten, Bolk	les
	zwartkopmeeuw	2	FS2092	De Hees	les
16/04/2003	tapuit	1	?	Achtel	les
	bruine kiekendief	1		Achtel	les
	regenwulp	19	FS2493	Achtel	les
	groenpootruiter	1	FS2491	kleiputten, Bolk	les
	regenwulp	139	?	Castelreesche Heide, NL	les
	geoorde fuut	6		Bleeke Heide, NL	les
	kleine plevier	4		Bleeke Heide, NL	les
	kemphaan	22		Bleeke Heide, NL	les
	groenpootruiter	1		Bleeke Heide, NL	les
	regenwulp	750		Bleeke Heide, NL	les
	gele kwikstaart	15		Bleeke Heide, NL	les
	zomertaling	1		Bleeke Heide, NL	les
17/04/2003	zwartkopmeeuw	4	FS1998	E-10 put	les
19/04/2003	zwartkopmeeuw	18	FS1998	E-10 put	les
	groenpootruiter	5	FT2805	Bleeke Heide, NL	les, opkw, goj, vew, brg, bri
	kemphaan	43		Bleeke Heide, NL	les, opkw, goj, vew, brg, bri
	kleine plevier	1		Bleeke Heide, NL	les, opkw, goj, vew, brg, bri
	geoorde fuut	10		Bleeke Heide, NL	les, opkw, goj, vew, brg, bri
	ijslandse grutto	2		Bleeke Heide, NL	les, opkw, goj, vew, brg, bri

	slechtvalk	1	Bleeke Heide, NL	les, opkw, goj, vew, brg, bri
	regenwulp	750	Bleeke Heide, NL	les, opkw, goj, vew, brg, bri
20/04/2003	tapuit	1 ?	Langenberg, Wortel	les
	paapje	1 ?	kleine gammel, Rijkervorsel	les
	regenwulp	73 ?	Koekhoven, Rijkervorsel	les
	regenwulp	9 + 128 ?	Keerschot, Wortel	les
	zwartkopmeeuw	9	Keerschot, Wortel	les
	regenwulp	34+37 ?	Bolk	les
	paapje	4 ?	Bolk	les
	regenwulp	5+2+2 FS2490	aardbolven, Bolk	les
	kleine plevier	2	aardbolven, Bolk	les
	groenpootruiter	3 FS2092	De Hees	les
	kemphaan	31	De Hees	les
	kemphaan	4 FS1991	De Hees	les
	zomertaling	1	De Hees	les
21/04/2003	geoorde fuut	8	Bleeke Heide, NL	les
	zwartkopmeeuw	4	Bleeke Heide, NL	les
	zwarte stern	2	Bleeke Heide, NL	les
	regenwulp	100	Bleeke Heide, NL	les
	kemphaan	66	Bleeke Heide, NL	les
	groenpootruiter	2	Bleeke Heide, NL	les
	kleine plevier	4	Bleeke Heide, NL	les
22/04/2003	kleine plevier	1 FS2490	aardbolven, Bolk	les
	tapuit	2 FS2491	kleiputten, Bolk	les
	groenpootruiter	1	kleiputten, Bolk	les
25/04/2003	ooievaar	1 ?	Cardijnlaan, Herentals	les
	kleine plevier	1 FS2491	kleiputten, Bolk	les
	goudplevier	1 FS2092	De Hees	les
	kemphaan	31	De Hees	les
26/04/2003	regenwulp	54 + 10 ?	Zandberg, Meer	les, lej
29/04/2003	roodhalsfuut	3 ?	Groote Meer, Kamthoutse heide	les
	slechtvalk	1	Groote Meer, Kamthoutse heide	les
	grauwe vliegenvanger	1	Groote Meer, Kamthoutse heide	les
	geoorde fuut	120	Groote Meer, Kamthoutse heide	les
	zomertaling	6	Groote Meer, Kamthoutse heide	les
5/05/2003	rouwkwikstaart	1 FS1991	De Hees	les
7/05/2003	kemphaan	2 FS2092	De Hees	les
	kleine plevier	1	De Hees	les
8/05/2003	wespendief	1	Bosuil, Hoogstraten	les
	zwarte stern	2 FT2805	Bleeke Heide, NL	les
	bosruiter	4	Bleeke Heide, NL	les
	kemphaan	22	Bleeke Heide, NL	les
	zomertaling	1	Bleeke Heide, NL	les
	kleine plevier	3	Bleeke Heide, NL	les
	geoorde fuut	4	Bleeke Heide, NL	les
11/05/2003	tapuit	2 FS2092	De Hees	les
	kleine plevier	1	De Hees	les
	bosruiter	1 FS1991	De Hees	les
	geoorde fuut	2 FS2797	moeras, Wortel-kolonie	les, hob
	kluut	1 FT2805	Bleeke Heide, NL	les
	geoorde fuut	4	Bleeke Heide, NL	les
	kemphaan	15	Bleeke Heide, NL	les
	zwarte ruiter	1	Bleeke Heide, NL	les
	zomertaling	1	Bleeke Heide, NL	les
	bosruiter	4	Bleeke Heide, NL	les
13/05/2003	bontbekplevier	1 FS1991	De Hees	les
29/05/2003	nachtzwaluw	2 ?	Elsakker, Meerle	les

Conservators :

De Halsche Beemden (Mind.)

Tom Verschraegen
Abelenstraat 11/2
3500 Hasselt
☎ 0486/28.50.96

Aschputten (Meer)

Bart Hoeymans
Sint Clemensstraat 8
2322 Minderhout
☎ 03/314.48.48

Frankenberg (Meer)

Gie Segers
Sluiskensweg 4
2310 Meer
☎ 03/315.88.06

Jan Spannenburgmuseum

Jaak Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle
☎ 03/315.74.41

PiepWerkGroep (Pi.W.G.) JNM

Leen Segers
Sluiskensweg 4
2310 Meer
☎ 03/315.88.06

Hoofdredacteur 't Bieteutje :

Wim Verschraegen
Vooraard 10
2322 Minderhout
☎ 03/314.47.75 (☎ 0497/28.18.66)
ingridwim@hotmail.com

Contactpersonen deelwerkgroepen van Werkgroep Natuurstudie :

VogelWerkGroep (V.W.G.)

Bart Hoeymans (zie hoger)

PlantenWerkGroep (P.W.G.)

Jack Govaerts
Donckstraat 12
2321 Meer
☎ 03/315.71.85

ZoogdierenWerkGroep (Z.W.G.)

Dimitri Van Pelt
Moerstraat 48
2320 Hoogstraten
☎ 0476/90.72.49

Amfibieën-, Reptielen en Vissen WerkGroep (A.R.V.W.G.)

Bart Hoeymans (zie hoger)

Vieze BeestjesWerkGroep (V.B.W.G.) of Werkgroep Ongewervelden + WG Natuurfotografie

Wim Verschraegen (zie hoger)

NATUURWERKGROEP
MARKVALLEI

Reservatenfonds Markvallei : 035 - 1758415 - 40

pinitent

helaba!

Hier zijn we weer met een nieuwe Piniteut ! Jaja, de grote vakantie gaat beginnen en we denken dat jullie dat ook wel zo plezant zullen vinden als wij ! De meeste van ons hebben net zware examens achter de rug en hebben dus minder tijd gehad voor de JNM, maar nu zijn we er helemaal terug en we vliegen er meteen in met ons super kamp ! Als je nog niet hebt betaald, zeker zo snel mogelijk doen, want dit jaar wordt het ook weer ongelofelijk ! Maar zo ver zijn we nog niet, geniet eerst al maar een beetje van de vakantie en natuurlijk ook van deze Piniteut !

dagvlinders!

Wat zijn vlinders ?

Vlinders zijn insecten. Insecten zijn ongewervelde dieren (dit wil zeggen dat ze geen ruggengraat hebben). Men heeft een heleboel insecten zoals kevers, vliegen, sprinkhanen, Insecten kun je gemakkelijk herkennen aan hun 3 paar poten (6 poten dus) in tegenstelling tot spinnen en schorpioenen (deze hebben 4 paar poten). Hoe kunnen we nu de vlinders herkennen in deze zee van insecten. Wel, vlinders beschikken over 2 paar vleugels (2 boenvleugels en 2 ondervleugels). De vleugels zijn vliezig en er lopen aders door. De vleugels zijn ook bedekt met een heleboel schubjes. Die schubjes zorgen ervoor dat de vlinder kan vliegen en deze schubjes geven de vlinders ook hun kleuren. In plaats van een mond hebben de meeste vlinders een soort rietje, een roltong waarmee ze nectar uit bloemen zuigen. Alle vlinders maken een gehele gedaanteverwisseling door. Dit wil zeggen dat een volwassen vlinder eitjes legt op een (waard)plant. Uit deze eitjes komen rupsjes (het larvale stadium) die zich rond eten met deze (waard)plant. Wanneer de rupsen groot zijn zullen ze verpoppen (dit is een soort rustfase). Uit deze pop zal dan weer een vlinder komen kruipen. Deze vlinder paart met een andere vlinder. Het wijfje van deze vlinders zal dan weer eitjes leggen en de cirkel begint weer opnieuw. Niet allen insecten hebben een gehele gedaanteverwisseling.

Wat zijn nu dagvlinder ?

Wel we hebben twee grote groepen van vlinders, de eerste grote groep zijn de grote vlinders (de *Macrolepidoptera*) en de kleine vlinders (de *microlepidoptera*). De dagvlinders behoren bij de grote vlinders (maar daar behoren nog veel meer nachtvlinders bij). Hoe moeten we dan de dagvlinders van de nachtvlinders onderscheiden ? dit doen we door naar de voelsprieten van de vlinder te kijken (deze sprieten staan boven op de kop an de vlinder en zijn met 2). Vlindersprieten kunnen een heleboel vormen hebben, vedervormig, gekamd, draadvormig, enz... dagvlinders hebben altijd knotsvormige sprieten. Zo nu weten we hoe we dagvlinders kunnen herkennen, nu kan je dus beginnen met dagvlinders op te zoeken !

lieveheersbeestjes!

Lieveheersbeestjes staan bij de mensen in een goed blaadje. Ze zeggen dat de kevertjes geluk brengen. Sommige soorten hebben 7 stippen. En heel lang geleden was zeven al een geluksgetal.

Zeven stippen, maar niet zeven jaar

Het aantal stippen heeft niets te maken met de leeftijd. En met de soort? Een beetje. Veel soorten hebben een naam die iets over het aantal stippen zegt. Maar verwarrend is het wel, want een tienstippig lieveheersbeestje heeft niet altijd tien stippen. Op de hele wereld zijn er meer dan 5000 verschillende soorten lieveheersbeestjes.

Vies geurtje

Als er gevaar dreigt, trekken lieveheersbeestjes hun poten onder hun lichaam en blijven doodstil zitten. Of ze laten zich vallen. Soms scheiden ze een geel vocht uit dat vies ruikt. Dat brengt hongerige vogels wel op andere gedachten zou je denken. Toch zijn er vogels zoals de koekoek en de mees die zich hierdoor niet meer laten afschrikken.

Vleugels met stippen ?

Bekijk een lieveheersbeestje eens goed. Op zijn rug zitten twee stevige schilden, net als bij andere kevers. Vliegen kan het hier niet mee. Dat doet het met de twee dunne vleugels die onder de dekschilden zitten.

Geen bladluis is veilig

Het lievelingsmaal van veel soorten lieveheersbeestjes van bij ons zijn bladluizen. Sommige lieveheersbeestjes eten wel honderd bladluizen per dag. Als je in de tuin last hebt van bladluizen moet je dus echt geen chemische bestrijdingsmiddelen gebruiken. Zet gewoon wat lieveheersbeestjes op je planten. Niet alle lieveheersbeestjes eten bladluizen. Er zijn ook een paar soorten die liever schildluizen, schimmels of planten eten. Dit zijn bij ons echter maar een paar soorten.

Goudgele eieren

In de lente gaat het mannetje meteen op zoek naar een vrouwtje. Hij draait wat om haar heen en klimt dan op haar rug om met haar te paren. Kort na de paring begint het vrouwtje eieren af te zetten. Dit doet ze midden in een kolonie bladluizen of in de buurt ervan, want larven zijn daar dol op. Ze «plakt» de gele eieren aan de onderkant van bladeren, in

ACTIVITEITENKALENDER

zaterdag 5 juli 2003

JNM VERGADERING

Waar ? Wanneer? 20.00 uur in het lokaal.

Verantwoordelijke: Stijn Leestmans

Organisatie: JNM Markvallei

maandag 21 juli – woensdag 30 juli

JNM-KAMP

Dit jaar gaan onze jonge vrienden naar Nismes, tegen de Franse grens. In deze kalkachtige streek is er zeker heel wat te beleven en zullen ze hun kennis van de natuur heel wat kunnen aanscherpen. Wij wensen hen in ieder geval veel mooie, zomerse dagen en een aangenaam en leerzaam kamp.

Verantwoordelijke: Stijn Leestmans (0479/93.21.12) en Wout Opdekamp (0476/23.23.53)

Organisatie: JNM Markvallei

dinsdag 5 augustus 2003

BELEIDSVERGADERING

Waar ? Wanneer? Lokaal 20.00 uur

Verantwoordelijke: Jef Leestmans, (03.314.26.73)

Organisatie: Beleidswerkgroep Natuurpunt Markvallei.

zondag 24 augustus 2003

INSECTENWANDELING

We gaan vandaag eens kijken welke insecten we nu nog kunnen vinden in de Halsche Beemden. Een vlindernetje en een loepje zijn zeker niet overbodig.

Waar ? Wanneer? Kapelletje Hal om 10 uur.

Verantwoordelijke: Wim Verschraegen (03.314.47.75)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei.

vrijdag 29 augustus 2003

NACHT VAN DE VLEERMUIS

Deze avond gaan we de vleermuizen nog eens bewonderen en vooral leren kennen. We beginnen de avond met een leerrijke diareeks, nadien gaan we in een korte wandeling op zoek naar onze vriendjes.

Waar ? Wanneer? Taverne Bolks Heike om 21.00 uur

Verantwoordelijke: Dimitri Van Pelt (0476.90.72.49)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei.

zaterdag 30 augustus 2003

BUSUITSTAP HOGE VELUWE

Na het succes van enkele jaren terug, gaan we weer naar de Hoge Veluwe in Nederland. We gaan er opnieuw wandelen en fietsen in dit grote natuurgebied dat ons zo veel te bieden heeft. Er is voor iedereen wat wils

Vooraf inschrijven is een noodzaak!! Wij verwachten Uw inschrijving ten laatste op 20 augustus, maar liefst nog iets vroeger.

Kostprijs: leden JNM: € 7.00

leden Natuurpunt: € 10.00

niet-leden: € 15.00

Waar ? Wanneer? Jan Spannenburgmuseum om 8.00 uur

Verantwoordelijke: Jaak Brosens (03.315.74.41)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei.

woensdag 3 september 2003

VERGADERING NME

Waar ? Wanneer? 20 u. in het lokaal.

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 7 september 2003

PIMPERNELWANDELING

We hernemen onze zondagswandelingen na de zomerperiode met een Pimpernelwandeling langs de Mark.

Waar ? Wanneer? Parking Paters Meerseldreef om 9.00 uur.

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei.

woensdag 10 september 2003

VERGADERING NATUURPUNT

Waar? Wanneer? 20 u. in het lokaal.

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

vrijdag 19 september 2003

DEADLINE 'T BIETEUTJE

Artikels moeten binnenkomen bij Wim Verschraegen.

zondag 21 september 2003

FIETSTOCHT

We trekken er deze namiddag eens op uit met de fiets. We doen dit enkel bij goed weer, als het regent moet U dus niet afkomen.

Waar? Wanneer? Vredesboom Meer om 14.00 uur

Verantwoordelijke: Drej Oomen (03 315 02 45)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

zondag 5 oktober 2003

PADDENSTOELENWANDELING

Onze wandeling van de eerste zondag gaat vandaag door in Den Rooy in Meerle. We gaan er op zoek naar paddenstoelen en we zullen er vinden.

Waar? Wanneer? Kerkplein Meerle om 9.00 uur

Verantwoordelijke: Jack Govaerts (03.315.71.85)

Organisatie: Natuurpunt Markvallei

GEPLAND:

In oktober gaan we weer elke dag trektellen in de Hees. We beginnen iets voor zonsopgang en meestal tellen we tot de middag. Belangstellenden zijn altijd welkom.

GEPLAND:

We plannen een weekendje in het buitenland van 8 tot 11 november a.s. We proberen iets te regelen en geven U dan meer informatie in onze volgende Bieteut.

LID WORDEN VAN NATUURPUNT

Help de natuur in Vlaanderen. Word met het ganse gezin lid van Natuurpunt. Het lidgeld per gezin bedraagt 17,50 euro. In Nederland kost het 25 euro.

Wat krijg ik als lid van Natuurpunt?

Als lid ontvang je in 2003:

- een **welkomstpakket** met o.a.
 - een **gratis CD** met vogelgeluiden
 - de **Natuurpunt-wandelgids**, exclusief voor leden! Je vindt er 30 wandelingen in onze mooiste natuurgebieden, met kleurrijke kaartjes en prachtige foto's, boordevol praktische informatie.
- Vijf maal per jaar het kleurrijke **ledentijdschrift** Natuur.blad.
- De mogelijkheid om een **abonnement** te nemen op **Natuur.focus**, het kwartaalmagazine voor natuurstudie en natuurbeheer of **Natuur.oriolus**, hét tijdschrift voor de vogelliefhebber. Een abonnement voor één van beide kost € 8,50. Voor de twee betaal je slechts € 14,50. (Vanuit Nederland kost een abonnement telkens € 25 of € 50 euro voor beide.)
- een volledig aanbod van honderden **activiteiten** in gans Vlaanderen.
- **10% korting** in onze Natuurpuntwinkel.
- Ons afdelingstijdschrift het 'Bieteutje', vier keer per jaar.
- Bij domiciliëring krijg je het prachtige boek '**De roodborst, dichtbij en ver weg**' van Jenny De Laet.

Hoe lid worden?

Schrijf € 17,50 over op reknr. 523-0453829-41.

Vermeld "lidgeld – je naam – je adres". ... and join the club!

kleine groepjes bij elkaar. Na een tijdje scheuren de eieren van boven open en langzaam kruipen de larven eruit. Ze blijven nog even zitten op het blad. Vaak stillen ze hun honger eerst met eieren die nog niet uitgekomen zijn. Daarna gaan ze op bladluizenjacht.

Honger !

De larve doet zich te goed aan bladluizen. Zijn honger is enorm. In het begin is hij kleiner dan de bladluizen die hij eet, maar hij groeit ze als snel boven het hoofd. De larven groeien als kool en «barsten» drie keer uit hun vel. Vervellen heet dat. Voor de oude huid komt steeds een nieuwe in de plaats, die iets ruimer is.

Mieren

Waar bladluizen zijn, zie je ook vaak mieren. Mieren eten geen bladluizen. Ze zijn verzot op de zoete vloeistof die de bladluizen afscheiden. Daarom verzorgen ze de bladluizen en beschermen hen tegen hongerige lieveheersbeestjes en andere belagers.

Hocus pocus

Uiteindelijk is de larve volgroeid. Nu is het grote moment gekomen. De larve verandert in een pop en daaruit komt een volwassen lieveheersbeestje tevoorschijn.

Langzaam bijkleuren

In het begin ziet het volwassen lieveheersbeestje nog wat bleek. De stippen worden steeds duidelijker. En ook de kleur trekt langzaam bij. Maar het kan nog wel een paar weken of maanden duren voordat hij zijn eigenlijke kleur heeft.

Het lieveheersbeestje gaat meteen op zoek naar bladluizen. Hij vliegt van plant naar plant. En als er geen bladluizen meer te vinden zijn, schakelt hij over op nectar en stuifmeel.

Goede reis

Als de zomer voorbij is, zoeken de lieveheersbeestjes een plekje om te overwinteren. Sommige lieveheersbeestjes vliegen ver weg, andere blijven dicht bij huis. Ze zoeken bijvoorbeeld beschutting in een gebouw, kruipen onder boomschors, stenen of onder bladeren op de grond. Zo brengen lieveheersbeestjes de koude door, vaak met veel soortgenoten bij elkaar.

Tegen de lente, als het een beetje warmer wordt, worden de lieveheersbeestjes weer actief. In zachte winters zie je ze soms al in januari. Ze komen uit hun schuilplaats en beginnen te eten. Straks zullen ze zich weer voortplanten.

spellet je!

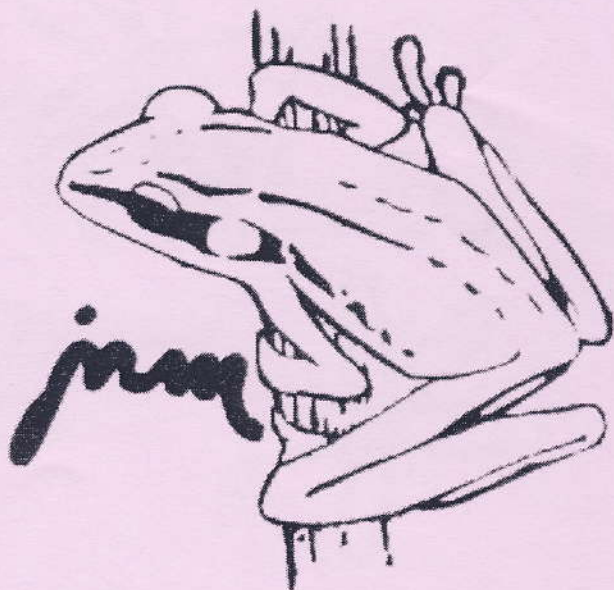
Een sperwer is een roofvogel. Hij vangt kleine vogels en eet ze op. Hij heeft een heel scherp zicht en ziet de vogels op grote afstand. Hoeveel vogels kun je hier in de struiken ontdekken?

baai baai!

Zo dit was de pinituit voor deze keer weer ! Tot op de volgende activiteiten en tot op kamp !

Groetjes van de begeleiding !

Alle tekeningen, verslagjes, ... binnen brengen bij

Leen Segers
Sluiskensweg 4
2321 Meer
leen_segers@hotmail.com

